

Reageren?

Brieven: maximaal 200 woorden.

Artikelen: maximaal 700 woorden.

Mail uw reactie met naam, adres en telefoonnummer naar opinie@nd.nl of Postbus 2085, 3800 CB Amersfoort.Meer informatie: nd.nl/contactMARTIN DE JONG EN WILHELM ELHORST • stadsdeelpastor in Amsterdam, resp. protestants predikant in Amsterdam, tot voor kort werkzaam voor LHBT-organisaties nd.nl/opinie BEELD ANP / BAS CZERWINSKI

VEILIG KADER IS NOG VER WEG

...In orthodoxe kerken en christelijke organisaties is er meer ruimte gekomen voor gesprek met mensen met een andere dan de heteroseksuele identiteit. Maar een goed kader, dat veiligheid biedt, is nog ver weg.

Is er voldoende veiligheid en acceptatie voor homoseksuele, biseksuele en transgender mannen en vrouwen (LHBT+) in kerken en christelijke organisaties? Over die vraag zijn de afgelopen tijd bijeenkomsten gehouden voor vertegenwoordigers van de kerken uit de kleine gereformeerde oecumene, de reformatorische kerken en de evangelische kerken en hun organisaties.

Het beeld dat naar voren komt, is weliswaar dat er (eindelijk) ruimte is voor gesprek, maar dat een goed kader, dat veiligheid biedt, nog ver weg is.

handen ineengeslagen

Drie organisaties hebben het afgelopen jaar de handen ineengeslagen en zich hard gemaakt voor het gesprek over de veiligheid van LHBT+-personen in gereformeerde, reformatorische en evangelicale kring. Het gaat om de Stichting Verscheurd (die vooral reformatorische en evangelische christenen wil helpen het gesprek over homoseksualiteit aan te gaan), de LCC Plus Projecten (een alliantie van christelijke LHBT+-organisaties) en de koepelorganisatie MissieNederland.

Een drietal hoorzittingen en een afsluitende bijeenkomst moesten ruimte geven aan betrokkenen uit deze kringen, om in alle openheid te praten over de uitdagingen voor de kerken en organisaties. Gezien de gevoeligheid van het onderwerp hadden de ontmoetingen en de afsluitende conferentie een besloten karakter.

De afgelopen jaren is het denken over de veiligheid van LHBT+-personen in ontwikkeling, vooral in de kleine gereformeerde oecumene. Onder evangelicale kerken en migrantenkerken in Nederland blijft het grotendeels stil. Enkel incidenten zijn soms aanleiding voor gesprekken.

enorm gevecht

LHBT+-personen zijn mannen en vrouwen die zoeken hoe ze hun identiteit vorm kunnen geven binnen een geloofsgemeenschap. Wat ons vooral trof in de bijeenkomsten, was het enorme gevecht en/of de worsteling met de eigen seksuele oriëntatie en genderidentiteit van individuen. Juist ook in relatie tot de kerk.

Voor de meeste deelnemers aan de gesprekken was, na het uit de kast komen, de exit-optie – de kerkelijke gemeenschap verlaten – het enige alternatief. Een enkeling heeft kunnen blijven, maar gaf aan daar niet ongeschonden uitgekomen te zijn. Het schokkendst was de opmerking

Ook in de Anglicaanse Kerk kun je als vrouw geen priester blijven als je trouwt met een vrouw, zoals de dochter van aartsbisschop Desmond Tutu, Mpho Tutu-van Furth. Op de foto spreekt zij in de Amsterdamse Keizersgrachtkerk.

van een van de deelnemers over een poging tot zelfdoding na het lezen van een boekje dat inzet op een celibataire leefstijl.

Positief was om te horen dat mensen zelden wordt gevraagd hun lidmaatschap van een kerk of organisatie op te geven, als ze voor een seksuele oriëntatie uitkomen. Tegelijkertijd wordt hun wel vrijwel altijd de mogelijkheid ontzegd ambshalve of als vrijwilliger bepaalde taken te vervullen. Dit creëert een onveilige situatie. Dat gebeurt ook wanneer er binnen een kerk of organisatie negatief geladen boodschappen worden afgegeven over andere seksuele oriëntaties en genderidentiteiten.

Onze indruk is dat er voor LHBT+-personen weinig tot geen begeleiding is – op een enkele sensitieve en empathische pastor na. Tenzij men openstaat voor een celibataire levensstijl of voor 'genezing'.

gastvrijheid

Een veilig klimaat binnen een gemeente of organisatie begint wat ons betreft bij gastvrijheid, die verder gaat dan 'iedereen is welkom'. Iedereen

zou recht moeten hebben op zorg en aandacht, ook al zijn er in theologisch opzicht verschillen van mening. Iedereen zou zich veilig moeten kunnen voelen, zonder de kans te lopen impliciet of expliciet afgewezen te worden.

Iedereen zou recht moeten hebben op zorg en aandacht, ook bij verschillen.

Dit betekent bijvoorbeeld dat kerken en organisaties proactief moeten onderzoeken of er voldoende ruimte is om uit de kast te komen. Juist in de kerk zou dat veilig moeten kunnen. Als je daar niet kunt vertellen over je diepste zijn, inclusief je seksuele oriëntatie, dan is het er onveilig en kun je je beter uit de voeten maken. Kerken en organisaties vergeten

daarbij nogal eens dat iemand in zo'n geval veel meer opgeeft dan de kerk alleen; ook sociale contacten en de relatie met familie hebben hier nogal eens flink onder te lijden. Sociaal en geestelijk isolement kunnen het gevolg zijn.

Bij de afsluitende conferentie waren sleutelpersonen uit dertig kerken en organisaties aanwezig. Tussen de aanwezige vertegenwoordigers van kerken en organisaties was het verschil in opvattingen niet groot. Wel lijkt men vanuit een reformatorisch of gereformeerd perspectief gemakkelijker tot een standpunt te komen dat neigt naar het creëren van een veilige omgeving, dan vanuit evangelicale perspectief. Daar blijven de standpunten massief en neigt men naar de mogelijkheid van 'genezing'. Gereformeerden zijn nuchterder en accepteren dat we leven in gebrokenheid.

grootste winst

De grootste winst is wat ons betreft dat het inmiddels hoe dan ook mogelijk is om in orthodoxe kring over dit moeilijke onderwerp te spreken. Er

was nauwelijks sprake van oordeel en er was een goede bereidheid ook met betrokken LHBT+-personen zelf in gesprek te gaan.

Tegelijk ontbreken er goede randvoorwaarden voor het bieden van veiligheid van LHBT+-personen in klein-gereformeerde, reformatorische en evangelicale kring.

zaken goed vastleggen

Denk daarbij aan een uitgewerkt plan hoe de gemeente omgaat met mensen na hun coming-out. Hoe worden ze opgevangen, hoe worden ze pastoraal begeleid, hoe is de communicatie richting de gemeente, hoe gaat men ermee om als iemand een partner krijgt? Welke mogelijkheden zijn er dan binnen de gemeente om taken te kunnen uitoefenen? Een gemeente moet dit soort zaken goed vastleggen, zodat er een handvat is om veiligheid te bieden aan LHBT'ers. Als vervolgstap zouden we graag dieper in gesprek gaan met de deelnemende kerken en organisaties, om te zien hoe dit zou kunnen verbeteren en welke concrete stappen er genomen moeten worden. <